

# **BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

---

50e ZITTINGSPERIODE  
BUITENGEWONE ZITTING 1999  
DINSDAG 28 SEPTEMBER 1999

## **BEKNOPT VERSLAG VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERING**

C 8 BEDRIJFSLEVEN,  
WETENSCHAPSBELEID,  
ONDERWIJS,  
NATIONALE WETEN-  
SCHAPPELIJKE EN  
CULTURELE  
INSTELLINGEN,  
MIDDENSTAND EN  
LANDBOUW,  
BUITENLANDSE  
BETREKKINGEN

NAMIDDAG

---

## INHOUD

VERENIGDE COMMISSIES VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW EN VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN – C 8

### INTERPELLATIES

– van de heren **Gerolf Annemans**, en **Ferdy Willems** tot de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling en de eerste minister over de export van nucleair materiaal (nrs. 16, 19 en 41)

*Sprekers* : de heren **Gerolf Annemans**, **Pieter De Crem**, **Ferdy Willems**, **Rudy Demotte**, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, **Pieter De Crem**, **Olivier Deleuze**, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, **Jean-Pol Poncelet**, **Mark Eyskens** en **Jef Tavernier**.

VERENIGDE COMMISSIES  
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,  
HET WETENSCHAPSBELEID,  
HET ONDERWIJS,  
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE  
EN CULTURELE INSTELLINGEN,  
DE MIDDENSTAND  
EN DE LANDBOUW  
EN VOOR DE  
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

OPENBARE VERGADERING

DINSDAG 28 SEPTEMBER 1999

NAMIDDAG

VOORZITTER :

de heer **Geert VERSNICK**

*De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

---

**INTERPELLATIES**

EXPORT VAN NUCLEAIR MATERIAAL

– *Interpellatie van de heer Gerolf Annemans tot de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over "de exportgoedkeuring van nucleair materiaal door de firma Alstom" (nr. 16)*

– *Interpellatie van de heer Pieter De Crem tot de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, toegevoegd aan de minister van Mobiliteit en Vervoer over "de verlenging van een exportlicentie voor Alstom" (nr. 19)*

– *Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de eerste minister over "het akkoord over de levering van nucleair materiaal aan Pakistan" (nr. 41)*

De heer **Gerolf Annemans** (VL. BLOK) : Ik ga niet meer de geschiedenis schetsen van de hier behandelde problematiek. Wat mij interesseert is of er nog een uitvoer zal zijn van het betrokken materiaal en, zo ja, hoe hierop controle zal worden uitgeoefend.

Het Vlaams Blok is gekant tegen elke uitvoer van nucleair gevoelig materiaal naar Pakistan of naar om het even welk land dat eventueel misbruik van dergelijk materiaal zou kunnen maken.

In dit dossier zien we duidelijk een poging tot machts-greep van de PRL. Ik stel vast dat alles wat te maken heeft met uitvoer van wapens of aanverwante goederen bij deze regering in handen is van Franstalige politici, die nu eenmaal terzake een andere politieke cultuur hebben dan de Vlamingen.

Ik zou willen weten wie nu in feite de bevoegdheid heeft over de exportlicenties. Handelde Di Rupo in het verleden als minister van Economie of als minister van Buitenlandse Handel ? Indien het Buitenlandse Handel was, waarom heeft staatssecretaris Chevalier geen woord gehad in dit debat ?

Wat waren de argumenten van de heer Deleuze ? Waren zij van principieel pacifistische aard of waren zij ook van technische aard ? Ik zou die technische argumenten graag kennen omdat zij ook nu nog gelden en elke uitvoer naar Pakistan dus omstreden is.

Wanneer verschillende landen zeer boos tegen de uitvoerlicentie hebben geprotesteerd, waarom is die dan toch niet onverwijld ingetrokken ? Is het waar dat in de nabijheid van de KANUPP-vestiging een opwerkingsfabriek wordt opgericht ?

Kan de regering bevestigen of er een voorafgaand akkoord moet zijn met het Atoomagentschap alvorens de uitvoer kan gebeuren of is het voldoende voor Pakistan om vaag te beloven dat er ooit wel eens een controle zal gebeuren ?

Heel dit dossier is terug te brengen tot een machtsspelletje binnen de regering. Volgens de pers zouden premier Verhofstadt en de Vlaamse ministers het standpunt van staatssecretaris Deleuze gedeeld hebben. Maar Louis Michel heeft het nodig gevonden op tafel te slaan. Ik zou bijgevolg de achtergronden willen kennen van het in de schoot van de regering bereikte akkoord.

De heer **Ferdie Willems** (VU-ID) : Zijn de voorwaarden voor de export van nucleair materiaal vervuld ? Wie gaat dat controleren ? Wat gebeurt er wanneer Pakistan geen woord houdt ?

In het regeerakkoord staat dat België zich zou terugtrekken uit de sector van de nucleaire energie. Valt dit te rijmen met de zaak Alstom ? Hoe zit het met de herschikking van de bevoegdheden ?

Staatssecretaris Deleuze zegt terecht dat niet zijn persoon, maar de resultaten van zijn beslissing tellen. Moet men de heer Deleuze niet belonen voor zijn rechtlijnigheid in dit dossier ? Nu lijkt mij dat men eerder op hem schiet. Nochtans heeft hij de openbaarheid van bestuur een goede dienst bewezen. Dit verdient meer respect.

De heer **Rudy Demotte**, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek (*in het Frans*) : Als minister van Economie acht ik het raadzaam dat rekening wordt gehouden met het advies van staatssecretaris voor Energie Olivier Deleuze, maar over de grond van de zaak beslist de Ministerraad. (*Verder in het Nederlands*)

De regering heeft er bijgevolg mee ingestemd de firma Alstom de uitvoervergunning toe te kennen. Ze kan slechts worden toegekend als de betrokken centrale opnieuw in gebruik is en als het "*full scope safeguard system*" door Pakistan integraal wordt aanvaard.

(*Verder in het Frans*)

Er werd besloten de veiligheid te verhogen. We zullen ervoor zorgen dat het kernmateriaal enkel voor burgerdoeleinden wordt gebruikt. Die regeling zal voor alle landen gelden en wordt al toegepast door de landen die het non-proliferatieverdrag hebben ondertekend.

Er kunnen ongetwijfeld vragen rijzen omtrent het regeerakkoord, maar deze beslissing staat zeker niet haaks op de ontmanteling van de kerncentrales over veertig jaar, noch op de intentie om een versnelde kernontwapening in de hand te werken.

De vredesinitiatieven zullen in overeenstemming zijn met het regeerakkoord en de beslissing van 10 september. Me dunkt dat bij het opnieuw opstarten van de Pakistaanse centrale aan alle voorwaarden wordt voldaan. (*Verder in het Nederlands*)

De vereenvoudiging van de exportprocedure voor nucleair materiaal houdt in dat Buitenlandse Zaken en Economie voortaan bevoegd zijn voor de export van nucleair materiaal. De heer Deleuze blijft bevoegd voor Energie. De heer Michel en ikzelf zijn dus bevoegd in de zaak Alstom. Dit is niets nieuws, maar een strikte interpretatie van het koninklijk besluit van 30 december 1993. Er is geen sprake van een herziening van de bevoegdheden. Een uitvoeringsbesluit van een wet van 1981 stipuleerde reeds expliciet deze bevoegdheid. (*Verder in het Frans*)

Minister Di Rupo heeft de vergunningsaanvraag voor de levering van het materiaal overgezonden in zijn hoedanigheid van minister van Economie. De Pakistaanse kerncentrale zal het "*full scope safeguard regime*" moeten toepassen. Het Agentschap voor de nucleaire veiligheid zal daarop toezien.

De regering gaat uit van het principe van de mogelijke controle op het juiste gebruik van het geleverde materiaal, wanneer het materiaal betreft dat zowel voor burger- als voor militaire doeleinden kan dienen.

De heer **Gerolf Annemans** (VL. BLOK) : Minister Demotte heeft reeds geantwoord op enkele interpellaties. Ik heb ernstige vragen bij de regeling van de werkzaamheden. In plaats van een globaal debat over een afgelijnd dossier, maken we hier een in mootjes gehakt debat mee, dat volledige verwarring in de hand werkt.

Ik zal dan ook nog tussenbeide komen na het antwoord van staatssecretaris Deleuze.

De **voorzitter** : Ik zal dan nu het woord geven aan de heer De Crem voor zijn interpellatie.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Ook ik wil het over de bevoegdheidskwestie hebben. In de wet die minister Demotte aanhaalt lees ik dat in materies van export van nucleair materiaal een voorafgaande machtiging van de staatssecretaris voor Energie nodig is. Komt de regering

hier niet af met een schaamlapje ? Gaat het hier om een definitieve beslissing ?

We hebben veel vragen bij het afleveren van een exportlicentie voor nucleair materiaal aan Pakistan.

Ik lees dat staatssecretaris Deleuze er niets om geeft dat hem een bevoegdheid wordt ontnomen waarmee hij nochtans de publieke opinie achter zich had.

Betekent dit niet dat de Waalse commercie het hier haalt op de principes van goed beleid ?

Waarvoor is de Waalse staatssecretaris voor Energie nog wel bevoegd ? Kan hij dit eens nader verklaren ?

De heer **Olivier Deleuze**, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling (*in het Nederlands*) : Ik dank de heer De Crem voor zijn bezorgdheid om mijn bevoegdheden.

De interpellatievraag dateert al van een tijdje terug en is ondertussen al publiekelijk beantwoord.

De wet van 11 september 1962 inzake de uitvoer van goederen stipuleert in artikel 7 de mogelijkheid van een schorsing met zestig dagen van uitvoervergunningen door een lid van de regering.

Wie voor exportvergunningen bevoegd is, wordt geregeld door een wet van 1981.

In twee later genomen koninklijke besluiten wordt duidelijk bepaald wat moet gebeuren in geval van uitvoer van nucleair materiaal.

Minister Demotte heeft de in de schoot van de regering bereikte oplossing al uitvoerig toegelicht. De bevoegdheidsverdeling inzake de uitvoer van nucleair gevoelig materiaal ligt nu duidelijk vast.

De heer **Gerolf Annemans** (VL. BLOK) : Staatssecretaris Chevalier heeft dus niets met deze zaak te maken. Het ging om gazettenpraat ! Volgens de heer Demotte volstaat het onderschrijven van de principes van controle om de export te laten doorgaan. Daadwerkelijke controle is niet echt nodig. De nabijheid van een opwerkingsfabriek lijkt nochtans waarschijnlijk.

De regering verstrekt de licentie maar zegt dat ze niet ten uitvoer kan worden gebracht, tenzij er garanties zijn over de doeleinden.

Alstom krijgt dus vrij spel om te beslissen of die garanties er al dan niet zijn.

U zegt dat het koninklijk besluit van 1989 de bevoegdheid voor de export van nucleair materiaal altijd al bij Economie en Buitenlandse Handel legde. De heer Deleuze heeft dus een medianummer opgevoerd. Wij vragen in een motie dat elke uitvoer van technisch nucleair materiaal naar Pakistan in de toekomst uitgesloten zou zijn.

De heer **Ferdie Willems** (VU-ID) : De minister van Buitenlandse Zaken zal volgens het antwoord van minister Demotte controlemechanismen op het gebouw zetten. Wat wordt hiermee bedoeld ?

Ik blijf het regime van Pakistan wantrouwen. De controle zal volgens mij tekortschieten.

Ik vind ten slotte dat de heer Deleuze door de regeringsbeslissing ten onrechte gestraft is. Hij had moeten beloofd worden voor zijn houding.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : De genomen beslissing is dubbelzinnig. Ik vraag me af of, bij gelijkaardige beslissingen in de toekomst, eenzelfde nummertje zal worden opgevoerd. Ik stel vast dat dit een zoveelste staaltje is van de verdeeldheid binnen de meerderheid.

De heer **Jean-Pol Poncelet** (PSC) : De deontologie vereist dat ik me niet in dit debat meng, maar in augustus werd mijn naam genoemd in een perscommuniqué van de heer Demotte.

De beslissing van de regering is niet erg duidelijk en bovendien onuitvoerbaar. Men verwijst naar het non-proliferatieverdrag, maar het bevoegde Agentschap heeft tot zijn verbazing vastgesteld dat niet kan worden nagegaan in hoeverre dat verdrag in Irak wordt nageleefd. Die onwerkbaarheid is ook duidelijk op het Indiase subcontinent, waar een broos evenwicht tussen India en Pakistan bestaat. Het probleem is dat militaire en burgerlijke toepassingen van de kerntechnologie niet van elkaar los te koppelen zijn.

Het verdrag is dan ook onuitvoerbaar, want het stoelt op verkeerde regels en onrechtvaardige principes, gezien de discriminatie van de landen die door het Agentschap worden gecontroleerd.

De enige oplossing bestaat erin alle transacties met kernmateriaal te controleren – anders moeten de vergunningen onvoorwaardelijk worden toegekend, als het de bedoeling is één bepaald bedrijf ter wille te zijn.

Wat u heeft gedaan, is eigenlijk : een lekke paraplu opsteken.

De heer **Mark Eyskens** (CVP) : Ik heb een aantal vragen voor de minister van Economische Zaken.

Is de beslissing van de Belgische regering officieel betekend aan de Pakistaanse regering ?

Kan het Parlement inzage krijgen in de betekening ?

Heeft de Belgische regering voorafgaandelijk contact gehad met officiële Pakistaanse kanalen, zoals bijvoorbeeld de ambassade ?

Waarom heeft de Belgische regering niet opgelegd dat Pakistan voor elk exportakkoord het non-proliferatieverdrag moest tekenen ?

De heer **Jef Tavernier** (Agalev-Ecolo) : De genomen beslissing is helemaal niet dubbelzinnig. De gestelde voorwaarden zullen voortaan een goede basis vormen voor gelijkaardige beslissingen in de toekomst.

Men moet zich geen zorgen maken over de gezondheid van de staatssecretaris. Ik vraag me wel af of de minister van Buitenlandse Zaken al die zware en bijkomende bevoegdheden zal kunnen blijven dragen. (*Onderbrekingen van de heer De Crem*)

Minister **Rudy Demotte** (*in het Frans*) : Door de complexiteit van de materie ontstond er onduidelijkheid over de bevoegdheidsverdeling. Wat het "*full scope safe guard regime*" betreft, moeten wij ons volledig verlaten op het Agentschap, wat niet betekent dat rechtstreekse contacten met Pakistan zijn uitgesloten. Ik heb de heer Michel gevraagd die contacten te leggen om meer duidelijkheid te krijgen over de houding van Pakistan.

Op grond waarvan kan worden gesteld dat Pakistan nooit aan de vereiste voorwaarden zal voldoen ? Wij wensten daarover geen definitief standpunt in te nemen.

De voorwaarden zijn moeilijk toepasbaar, en ik sluit me aan bij de verklaring van de heer Poncelet in verband met de onwerkbaarheid.

Wij opteerden voor het "*full scope safe guard regime*" omdat die procedure minder tijd vergt, dan te eisen dat

Pakistan het non-proliferatieverdrag ondertekent. Die regeling biedt bovendien dezelfde waarborgen.

In mijn persmedeling werd niemand rechtstreeks verantwoordelijk gesteld. Ik verwees enkel naar het feit dat de minister die in de vorige regering voor die aangelegenheid bevoegd was, de beslissing ondertekende.

De **voorzitter** : Ik heb twee moties ontvangen. Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Jaak Van den Broeck en Gerolf Annemans en luidt als volgt :

"Gehoord de interpellatie van de heer Gerolf Annemans en het antwoord van de minister, verzoekt het Vlaams Blok de regering geen exportlicenties voor nucleair of nucleair-technologisch materiaal meer te leveren aan Pakistan of Pakistaanse ondernemingen."

Een eenvoudige motie werd ondertekend door mevrouw Anne Barzin, de heren Henk Verlinde, Bruno Van Grootenbrulle, mevrouw Fientje Moerman en mevrouw Muriel Gerkens.

– De bespreking is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 14.57 uur.*